

Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za škody na životním prostředí a ekologickou újmu pro živnostníky a malé podniky

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Tyto doplňkové pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí a ekologickou újmu (dále jen "SME-DPP-ZP") doplňují ustanovení VPP-MO, SME-ZPP-O a jsou nedílnou součástí pojistné smlouvy, je-li tak v pojistné smlouvě ujednáno.
2. Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí a ekologickou újmu (dále jen "pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí") se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, zákona o ekologické újmě, dalšími právními předpisy, VPP-MO, SME-ZPP-O, těmito SME-DPP-ZP a pojistnou smlouvou.

Článek 2

Předmět a rozsah pojištění

Odchylně od čl. 2 SME-ZPP-O se sjednává:

1. Pojištěný má právo, aby za něj pojistitel vyplatil oprávněné osobě náhradu škody a souvisejících pojištěných nákladů týkajících se vzniku nebo bezprostřední hrozby vzniku škody na životním prostředí v souvislosti s pojištěnou činností nebo výrobkem pojištěného, na které se toto pojištění vztahuje.
2. Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí se vztahuje na odpovědnost za škody na životním prostředí a z nich vyplývající škody na věci a újmy na zdraví.

Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí dále kryje náhradu nákladů pojištěného vynaložených v souvislosti se vznikem nebo bezprostřední hrozbou vzniku škody na životním prostředí. Konkrétně se jedná o náklady na:
 - a) Preventivní opatření,
 - b) Zmírňující opatření,
 - c) Nápravná opatření,
 - d) Technické náklady,
 - e) Náklady řízení.
3. Pojistitel je povinen poskytnout pojistné plnění výhradně za škodu vzniklou následkem škodní události:
 - a) která nastala během pojistné doby a jejíž první zjištění nastalo během pojistné doby a současně
 - b) pro újmu na zdraví a škodu na věci platí, že nárok na náhradu škody musí být vůči pojištěnému poprvé uplatněn během pojistné doby a současně
 - c) pojištění se nevztahuje na jakékoliv škody, újmy a náklady vzniklé před začátkem pojistné doby.
4. Pojištění se vztahuje na škody na životním prostředí vzniklé v důsledku škodní události, která nastala v místě provozu pojištěného evidovaném v účetní evidenci pojištěného, jakož i na škody na životním prostředí způsobené v důsledku vady výrobku vzniklé na území České republiky, pokud není v pojistné smlouvě ujednáno jinak.
5. Rozsah náhrady škody je omezen limitem pojistného plnění a sublimity sjednanými v pojistné smlouvě a v těchto SME-DPP-ZP. Součet pojistných plnění za škodu na životním prostředí, za pojištěné náklady, za škodu na věci a újmu na zdraví, nesmí přesáhnout limit pojistného plnění nebo sublimit uvedený v pojistné smlouvě.

Článek 3

Výluky z pojištění

1. Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí se kromě výluk uvedených ve VPP-MO a SME-ZPP-O nevztahuje na škodu:
 - a) o jejímž vzniku nebo hrozbě vzniku pojištěný věděl nebo mohl vědět před sjednáním pojistné smlouvy,
 - b) jejíž vznik byl zapříčiněn nebo jejíž rozsah byl zvětšen absencí předepsaných ochranných opatření, která pro pojištěného vyplývala z příslušných právních předpisů nebo z rozhodnutí příslušných orgánů veřejné moci,
 - c) způsobenou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání zaměstnance pojištěného,
 - d) vzniklou v důsledku jednání pojištěného, na jehož základě bylo před uzavřením pojistné smlouvy vůči pojištěnému iniciováno nebo zahájeno řízení o náhradu škody nebo související řízení, v němž se dokazuje zavinění pojištěného,
 - e) přímo nebo nepřímo způsobenou válkou (bez ohledu na to, jestli byla či nebyla vyhlášena), teroristickým činem, invazí, občanskou válkou, vzpourou, revolucí, povstáním, vojenskou mocí, sabotáží a stávkami nebo nepokoji, účastí na nepokojích, povstáních, stávkách nebo způsobené úředními opatřeními přijatými k jiným účelům než k omezení pojistné události.
2. Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí se kromě výluk uvedených ve VPP-MO a SME-ZPP-O dále nevztahuje na škodu:
 - a) která vznikla jako negativní následek běžného vlivu provozu pojištěného na jeho okolí a na škodu vzniklou v důsledku difuzního znečištění,
 - b) jejíž vznik byl způsoben použitím nevhodných materiálů při manipulaci nebo při skladování materiálů a látek, které mohou způsobit škodu na životním prostředí,
 - c) způsobenou unikem látek z podzemních skladovacích zařízení,
 - d) vzniklou v důsledku poškození nadzemních nebo podzemních vedení všeho druhu (včetně kanalizace)
 - e) způsobenou geologickým průzkumem nebo těžbou ropy nebo plynu,
 - f) vzniklou v důsledku vlastnictví nebo provozu dolů a lomů nebo těžbou a ražbou tunelů
 - g) způsobenou v důsledku výkonu demoličních nebo bouracích prací nebo nakládání s výbušninami,
 - h) způsobenou při jakémkoliv druhu přepravy látek a materiálů a jejich nákladky či vykládky (mimo místa provozu pojištěného uvedená v pojistné smlouvě),
 - i) vyplývající z vlastnictví nebo provozu skládky včetně likvidace a třídění odpadů,
 - j) způsobenou vlastnictvím, provozem nebo údržbou železničních drah, vleček, tramvajových tratí, lanovek, vleků včetně na nich provozovaných dopravních prostředků a zařízení,
 - k) způsobenou výrobkem, který je součástí dopravního prostředku jakéhokoli druhu (silniční, letecký, železniční apod.) veřejné nebo individuální dopravy.

Článek 4

Výklad pojmů

1. **Bezprostřední hrozba škody na životním prostředí** je vysoká pravděpodobnost, že v blízké budoucnosti může dojít ke škodě na životním prostředí.
2. **Doplňková náprava** jsou nápravná opatření, která budou přijata tehdy, pokud nebylo dosaženo obnovy škodou na životním prostředí poškozených přírodních zdrojů nebo jejich funkcí primárními nápravnými opatřeními.

3. **Kompenzační náprava** jsou nápravná opatření přijatá za účelem kompenzace dočasných ztrát přírodních zdrojů nebo jejich funkcí, k nimž došlo od data vzniku škody na životním prostředí do doby, než bude prostřednictvím primárních nápravných opatření dosaženo obnovy přírodních zdrojů nebo jejich funkcí.
4. **Náklady řízení** jsou náklady právního zastoupení pojištěného maximálně do výše mimosmluvní odměny advokáta stanovené příslušnými právními předpisy vzniklé pojištěnému v důsledku vzniku škody na životním prostředí nebo její bezprostřední hrozby, to vše za předpokladu že pojistitel úkony obhajoby pojištěného předem odsouhlasil. Pojistitel je místo náhrady nákladů obhajoby oprávněn stanovit pojištěnému na nezbytně nutnou dobu právního zástupce, který bude pojištěného právně zastupovat na náklady pojistitele. Pojistitel si vyhrazuje právo vyšetřit, prozkoumat a mimosoudně vyrovnat jakýkoliv nárok podle vlastního uvážení. Náklady řízení nezvyšují limit pojistného plnění a pojistitel poskytne jejich náhradu spolu s náhradou škod na životním prostředí a spolu s ostatními pojištěnými náklady maximálně do výše limitu pojistného plnění, resp. sublimitu, pokud je v pojistné smlouvě sjednán.
5. **Nápravná opatření** jsou opatření k odstranění nebo nápravě škody na životním prostředí pojištěným nebo příslušnými orgány veřejné správy, jejichž účelem je obnova, regenerace nebo nahrazení poškozených "přírodních zdrojů". Nápravná opatření se skládají z "primární nápravy", "doplňkové nápravy" nebo "kompenzační nápravy".
6. **Nárok** je úkon poškozeného nebo jím pověřené osoby vůči pojištěnému, jehož prostřednictvím je pojištěnému oznámeno, že v důsledku jeho konání či nekonání (porušení právní povinnosti) v souvislosti s výkonem jeho činnosti byla způsobena škoda.
- Za datum uplatnění nároku bude považováno datum, kdy byl nárok poškozeného doručen pojištěnému, nebo pokud poškozený uplatnil nárok přímo vůči pojistiteli, datum, kdy pojistitel obdržel oznámení o škodní události, a to podle toho, která skutečnost nastala dříve. Je-li v důsledku jedné pojistné události uplatněno více nároků, považuje se za datum uplatnění nároku datum, kdy byl uplatněn první z těchto nároků.
7. **Oprávněná osoba** je právnická nebo fyzická osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění.
8. **Podzemní skladovací zařízení** je jakékoliv skladovací zařízení (nádř, zásobník apod.), jehož více než 10% objemu (včetně potrubí spojeného se zásobníkem) se nachází pod zemí.
9. **Preventivní opatření** jsou opatření, která jsou pojištěným nebo jeho jménem přijata a provedena k odvrácení bezprostřední hrozby škody na životním prostředí, jejichž účelem je škodě na životním prostředí předejít nebo ji minimalizovat. Jedná se o opatření, v rámci kterých se účelně vynakládají jiné náklady, než jsou náklady na údržbu, opravu, výměnu nebo zlepšení provozních zařízení nebo vybavení pojištěného.
10. **Primární náprava** jsou nápravná opatření, jimiž se dosáhne obnovy *přírodních zdrojů* nebo jejich funkcí poškozených v důsledku škody na životním prostředí do původního nebo téměř původního stavu.
11. **Přírodní zdroje** jsou chráněné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovišť, podzemní nebo povrchové vody vč. přírodních léčivých zdrojů a zdrojů minerálních vod a půda.
12. **První zjištění** je první ověřitelné zjištění vzniku škodní události, v jejímž důsledku vznikla škoda na životním prostředí nebo bezprostřední hrozba škody na životním prostředí.
13. **Retroaktivní datum** je datum ujednané v pojistné smlouvě, od něhož se zpětně poskytuje pojistné krytí pro období do dne začátku pojištění uvedeného v pojistné smlouvě.
14. **Rozšířená doba možnosti oznámení nároku** je dodatečné období následující po skončení pojistné doby, během kterého může pojistník nebo pojištěný zjistit a oznámit pojistiteli vznik *nároku* nebo okolností, které mohou vést ke vzniku *pojistné události*.

15. **Škoda na věci** je fyzické poškození hmotné věci způsobené v důsledku škody na životním prostředí, včetně následné s tím související majetkové újmy (ušlý zisk) vyplývající ze ztráty funkčnosti nebo možnosti poškozenou hmotnou věc používat.
16. **Škodou na životním prostředí** se rozumí škoda na životním prostředí a dále ekologická újma dle Zákona o ekologické újmě. Pojištění se vztahuje na škody způsobené na:
- a) chráněných druzích a chráněných biotopech, která má závažné nepříznivé účinky na dosahování nebo zachovávání příznivého stavu ochrany takových chráněných druhů a chráněných biotopů s výjimkou již dříve identifikovaných nepříznivých účinků vzniklých následkem činnosti provozovatele, ke které byl výslovně oprávněn na základě zvláštního předpisu,
 - b) vodě, která má závažné nepříznivé účinky na ekologický, chemický nebo kvantitativní stav vod nebo na ekologický potenciál vod, s výjimkou nepříznivých účinků stanovených zvláštním předpisem,
 - c) půdě spočívající ve znečištění půdy představujícím závažné riziko nepříznivých účinků na zdraví v důsledku přímého nebo nepřímého zavedení látek, přípravků, organismů nebo mikroorganismů na půdu, do půdy nebo pod její povrch.
- Škoda na životním prostředí musí být neočekávaná, nepředvídatelná a nahodilá, přičemž škodou se v tomto kontextu rozumí měřitelná nepříznivá změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení funkcí přírodního zdroje, ke kterému může dojít přímo nebo nepřímo. Škoda na životním prostředí nezahrnuje škodu na věci ani újmu na zdraví, pokud škoda na věci nebo újma na zdraví není způsobena v důsledku škody na životním prostředí.
17. **Technické náklady** jsou náklady vynaložené pojištěným v souvislosti se škodou na životním prostředí na náklady řízení, znalecký posudek, havarijního komisaře, ekologické poradce nebo odborníky s předchozím písemným souhlasem pojistitele. Pojistitel má právo rozhodnout, že v případě vzniku pojistné události nebude pojištěnému hradit technické náklady, ale že na své náklady zajistí, aby práce, na které se tyto *technické náklady* vztahují, za pojištěného provedla odborně způsobilá osoba.
18. **Újma na zdraví** je nemajetková újma způsobená poškozenému v důsledku škody na životním prostředí poškozením jeho zdraví nebo jeho smrtí a z ní vyplývající majetková újma. Pro účely tohoto pojištění se v případě majetkové újmy hradí poškozenému peněžité náhrady vyplývající z Občanského zákoníku.
19. **Zmírňující opatření** jsou opatření nařízená pojistitelem ke zmírnění rozsahu vznikající *škody na životním prostředí* nebo náklady na přiměřené a neodkladné opatření vynaložené za účelem zmírnění následků vznikající škody na životním prostředí, zmírnění nepříznivých účinků pojistné události na zdraví nebo k zamezení dalšího zhoršování stavu přírodních zdrojů pojištěným nebo třetí osobou (hasiči, civilní obrana apod.), a to za předpokladu, že tyto náklady nejsou ve smyslu platných právních předpisů hrazeny nebo refundovány z veřejných zdrojů nebo nejsou pojištěným hrazeny paušálně bez ohledu na to, zda škodní událost vůbec vznikne (např. v rámci poplatků za havarijní službu apod.).
- Mezi zmírňující opatření nepatří náklady na údržbu, opravu, výměnu nebo zlepšení provozních zařízení nebo vybavení pojištěného, ani náklady na vyprazdňování záchytných bezpečnostních zařízení (jímka, septik, retenční nádrž apod.).

Článek 5 Závěrečná ustanovení

1. Ustanovení těchto SME-DPP-ZP týkající se pojištěného se přiměřeně vztahují i na pojistníka (je-li pojistník osobou odlišnou od pojištěného) a/nebo na jakoukoliv jinou zplnomocněnou osobu.
2. V pojistné smlouvě se lze odchýlit od ustanovení těchto SME-DPP-ZP.
3. Tyto SME-DPP-ZP jsou platné a účinné od 01.06.2025.